

Matxo enganxat al forcat, apunt per a començar a llaurar. El **forcat o aladre pollegana** és el més habitual al nostre poble. Més amunt, en pobles com Catí, Benassal, Ares i altres de la comarca, es llaurava sovint amb un parell de animals –cavalls, matxos, burros o bous– utilitzant l'**aladre**. Un dels motius d'aquesta diferència podria ser que en aquests pobles esmentats, les finques no s'han partit tant i són molt més grans. Això feia que pogueren mantenir uns quants animals en l'explotació. A les Coves hi ha més minifundis –en un tros d'hort i un bancalet de blat podia anar tirant una família– i es feia difícil donar de menjar a més d'un animal.

Observeu les diferents peces. L'**esteva**, **dental**, **cameta** i **xaruga** són de ferro –antigament tot el forcat era de fusta, fins i tot la **rella**– La **tiranda** és la corda que eixint de l'anell del cabestre, pega la volta per l'esteva i es lliga al ramal. La peça que porta el matxo al coll és el **coixí** per a que l'animal no es faci mal a l'estirar. Folrat de pell per damunt i llenç per baix, està rebotit de llana o de palla. Damunt d'ell van les **colleres**. Són dues peces de fusta –una per cada banda de coll, unides amb tires de cuir per dalt i per baix– a on van lligades les barres del forcat utilitzant unes corretges anomenades en alguns llocs **francalets**. Les **barres**, a la punta, porten uns forats per a passar els **tellols** –estaquetes d'uns 15 cm. de longitud que impedeixen que les barres isquen. Hi ha alguns forcats que no porten tellols. Van lligats amb una cadena que ix de meitat de la barra fins a les colleres. La corretja de cuir que es veu per damunt de l'esquena es diu **corretjot** o **faixa** i passa per damunt de la **silleta** que va a l'esquena –Molts llauraven sense **silleta**–. L'extrem superior de l'esteva, per on s'agafa la mà, es diu el **mantí**. Del carro en parlarem un altre número.

Aquesta imatge es va trobar en la tomba egípcia de Senn Nedjem, en el jaciment arqueològic de Dayr Al-Madina enfront de Luxor. Fixeu-vos després de milers d'anys els pocs canvis que hi hagué en la forma de llaurar. L'aladre de fusta que hem vist en l'altra foto s'utilitzava en les nostres comarques fa sols uns 50 ó 60 anys.